

FRASOWNY (34) ai

a oraz o jasne.

sg m N frasowny (10). ◇ D frasown(e)mu (2). ◇ A frasownégo (2); -égo (1), -(e)go (1). ◇ I frasownym (4). ◇ L frasownym (2). ◇ f N frasowną (4). ◇ G frasown(e)j (2). ◇ I frasowną (2). ◇ L frasown(e)j (1). ◇ pl N subst frasown(e) (1). ◇ G frasownych (1). ◇ A m pers frasowné (1). subst frasown(e) (1). ◇ I f frasownémi (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

1. *Skłopotany, stroskany, zmartwiony, smutny* (16): A przetoż Dawid będąc sam w sobie fráfownym żáluie się przed Bogiem y profi o wípomożenie *BibRadz* I 291b *marg*; Przeczżeszcie się zátrożyli/ a przecz tak fráfowne myśli wstępuią w serca wálże [*Quid turbati estis, et cogitationes ascendunt in corda vestra? Vulg Luc* 24/38] *RejPos* 114; gdyż nas Sálomon vpomina/ ábychmy z wesołą á z ochotną á wízakoż s pobożną á s poćwią myflą używali dobrá fwego od Páná nádánego/ powiedáiąc: Iż fráfowny duch wyfúfza kości [*spiritus tristis exsiccat ossa. Prot* 17/22; duch smutny wyfúfza kości. *WujBib*]. *RejZwierc* 139v, 87, 87v *marg*, 153, Bbb3; *WisznTr* 5; *Phil* P3; A otworzywży wítá ledwomowne/ Prze on ciężki žal/ y myśli fráfowne/ Znowu zábawia miłą krew przy sobie *GrochKal* 8; Ale ten żywot my nalepży mamy/ W którym namniey fráfownych trofk znamy. *ZawJeft* 27.

frasowny w czym (1): Wyliczáiąc nędznego narodu przygody/ Iákie ná nie fráfunki pádną/ iákye fzkody. A wierę kyedy się kto w tym obaczy práwie/ Nie tak będzie fráfownym w tey omylney fpráwie. *RejWiz* 96.

W charakterystycznych połączeniach: *frasowny (-a) duch, myśl* (7), *troska*.

Wyrażenie: »frasowna głowa« (1): W fráfowney głowie pewnie dwoiá wádá/ Kłopot/ y trudno ma być dobra rádá. *RejZwierc* 230.

Szereg: »frasowny a nie uspokojony« (1): naydzief drugiego náwózem nadobnie y fpráwami wćiwemi ozdobionego/ y doftátkiem od Páná y inemi dáry Pánfkiemi opátrzonego/ á coż po tym kiedy myśl zázwdy będzie fráfowna á nigdy nie wfpokoiona/ tak w domowych iáko w inych poftronnych fpráwach. *RejZwierc* 106v.

a. *Wyrażający smutek, zmartwienie* (2): NAdobnie ono ieden Philozoph powiedział gdy mu fługá s fráfowną poftawą przyniofł nowinę/ iż mu fyn vmárł *RejZwierc* 153v; Infzy záléwali fye fzámi fráfownémi *ZawJeft* 47.

2. *Skłonny do smutku, do martwienia się* (15): krew czyni człowieká wesołego/ hoynego/ wípaniłego. Kolerá pyfznego á zuchwáłego. Flegmá zálię leniwego / ospáłego/ bládego. A Melankolia fráfownego/ á rzadko wesołego. *RejZwierc* 3v; tedy ifcie pilnie trzeba fzukác mámkie nie kordiaczney/ nie melánkoliczney/ nie fráfowney/ ále coby byłá przyrodzenia dobrego/ obyczáiw wczćiwych *RejZwierc* 6v, 143v; *KochFr* 34; *PudlFr* 9.

Przysłowia: Fráfowny dwie sobie fzkodzie czyni z iedney. *RejZwierc* B; każdy fráfowny dwie fzkodzie sobie z iedney wczynić zázwdy muśi. *RejZwierc* 85v; Fráfowny dwie fzkodzie círpi. *RejZwierc* 85v *marg* [*idem*] Aaa, Aaa3v; Fráfowny kázdy pewnie ma dwie fzkodzie *RejZwierc* 230, 85v [2 r.], Aa3v. [Ogólem 6 r.].

Fráfownemu wízycfko gorzko. *RejZwierc* 87v *marg* [*idem*] Aaa3v.

Frálowny ni nacz fie nie przygodzi. *RejZwierc* 155 *marg* [*idem*] Aaa4.

3. *Gniewny, gniewliwy* (3) : nie bądźże onym łkrzętym á frálownym gołpodarzem/ co iáko mnich w Czędtohowey chodząc włytko dyabły wygania. *RejZwierc* 106v; *KochFr* 19; O frálownym Ianie. POnieważ Bóg/ y łczęścié/ y niełczęścié dáie/ Przeciwnko Bogu mówi Ian/ co łczęściu łáie. *PudłFr* 11.

Synonimy: **1.** *nieuspokojony, smutny, zatroskany, zmartwiony*; **3.** *gniewliwy, jadowity, niecierpliwy, popędliwy, prędky, srogie, swarliwy, zjadły*.

Cf **FRASOWITY, FRASOWLIWY**

TZ